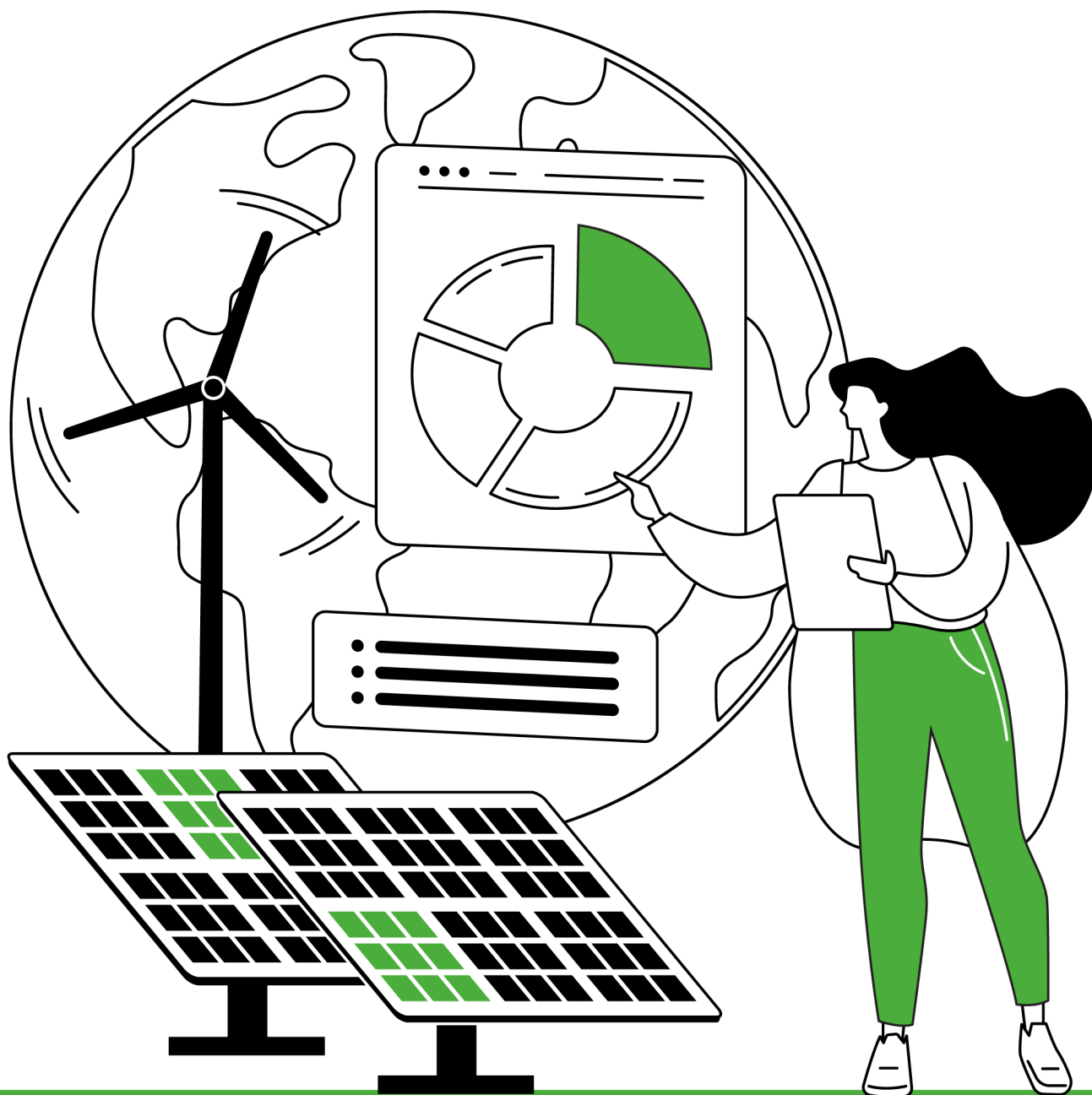

РЕЗЮМЕ

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА КАНАДІ

ПІДХОДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Дослідження “Оцінка впливу на довкілля в Європі та Канаді: підходи та особливості”/ авт.: Ю. Задорожній

Це дослідження містить інформацію про підходи (моделі) до оцінки впливу на довкілля (етапи процедури, дозвільні документи, терміни виконання, уповноважені органи, шляхи залучення громадськості, участь у процедурі суб'єкта господарювання) в Англії, Німеччині, Польщі, Швеції, Канаді. Дослідження рекомендовано для громадськості, бізнесу та уповноважених органів на прийняття рішення відповідно до процедури ОВД для підвищення в обізнаності процесом оцінки впливу на довкілля.

Автор: Юрій Задорожній

Науковий консультант: Андрій Андрусевич

Загальна редакція: Наталія Холодова, Андрій Мартинюк

Редагування: Олена Ганько

Дизайн і верстка: Ангеліна Лавренюк

Посібник виданий у рамках проекту «Формування структурних змін у вугільних регіонах України», що реалізується у співпраці із Austausch e.V. та за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини та у рамках проекту «Закриття циклу: справедливий енергетичний перехід, розроблений містами та регіонами» за фінансової підтримки Європейського Союзу. Austausch e.V. – це міжнародна недержавна благодійна організація, яка працює в сфері освіти, демократії, екології, громадських ініціатив та прав людини. Austausch e.V. пов'язує між собою людей і організації та зміцнює контакти між різними секторами суспільства.

РЕЗЮМЕ

Оцінка впливу на довкілля – це один із інструментів попередження потенційного негативного впливу від реалізації планованої діяльності. Метою оцінки впливу на довкілля є виявлення, попередження та мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище, забезпечення раціонального природокористування, також важливим є фактор врахування думки, інтересів громадськості, бізнесу та держави.

► **Метою цього дослідження** є внести в громадське, експертне та офіційне середовища нові для України бачення на можливі та функціональні моделі ОВД, зокрема, тимчасові (перехідні) на період відбудови.

► **Завдання аналітичного документа** – розглянути та проаналізувати підходи (моделі) до оцінки впливу на довкілля (етапи процедури, дозвоільні документи, терміни виконання, уповноважені органи, шляхи залучення громадськості, участь у процедурі суб'єкта господарювання) на прикладі інших держав та виокремлення їх особливостей з урахуванням отриманого досвіду для майбутніх реформ національного підходу до оцінки впливу на довкілля в Україні.

Документ містить характеристику п'яти моделей з оцінки впливу на довкілля на прикладі таких країн: Англія, Німеччина, Польща, Швеція та Канада, а також огляд чинної процедури з оцінки впливу на довкілля в Україні та її недоліки.

Врахування досвіду використання оцінки впливу на довкілля в європейських країнах та Канаді, може покращити національний підхід до процедури ОВД в її зручності для громадськості, бізнесу та держави, допомогти післявоєнному відновленню держави. Теперішній нелегкий час є моментом коли потрібно покращувати інструменти екологічної політики, робити їх більш ефективними та зручними при використанні.

ОСОБЛИВОСТІ В ПІДХОДАХ ДО ОВД

■ Англія

- ОВД інтегроване у дозвоільну систему, окремий ОВД-дозвіл відсутній;
- делегування повноважень на місця. Більшість проєктів ОВД проводяться на рівні місцевих рад, на державному рівні ОВД відбувається лише для національних проєктів;
- "глибока" система скринінгу, яка проводить попередній аналіз проєктів та визначає рівень потенційного впливу. Це може спростити процедуру ОВД шляхом відсіювання діяльностей, які не матимуть значного впливу, або навпаки – забезпечує проходження ОВД для діяльностей, що не перевищують порогових значень, проте потенційно матимуть значний негативний вплив на вразливі території;
- можливість органу, який проводить ОВД, консультуватися з іншими органами;
- зобов'язання розробника окремо забезпечити інформування громадськості, яка, з огляду уповноваженого органу, не буде проінформована;
- зобов'язання розробника підготувати зрозумілий звіт із ОВД для населення та органів, що ухвалюють рішення.

■ Німеччина

- оцінка впливу на довкілля є складовою процедури отримання дозвоільних документів, у зв'язку з чим інтегрується в інші процедури отримання дозвоільних документів;

- оцінка впливу на довкілля передбачена для кумулятивних проєктів, які можуть реалізуватися різними суб'єктами господарювання;
- розділення скринінгу на дві групи проєктів, які можуть мати значний негативний вплив на довкілля, що передбачає індивідуальний підхід до кожної;
- орган, відповідальний за проведення оцінки впливу на довкілля, залежить від сфери дії дозвільного документу, який передбачається отримати суб'єктом господарювання;
- у випадку отримання декількох дозволів, якими передбачена оцінка впливу на довкілля, серед органів, що їх видають, обирається головний, відповідальний за процедуру оцінки впливу на довкілля.

■ Польща

- гнучкий підхід до делегування повноважень на місцях із урахуванням особливостей проєктів, які матимуть або можуть мати значний вплив на довкілля;
- постійна комунікація та зв'язок з іншими компетентними органами;
- визначений перелік органів, консультації з якими мають бути обов'язково проведені;
- наявність крайніх термінів подачі звіту з ОВД у випадку отримання Резолюції щодо сфери охоплення Звіту з ОВД;
- наявність індивідуального скринінгу для проєктів "категорії-2".

■ Швеція

- проведення добровільного першочергового громадського обговорення на ранніх етапах процедури оцінки впливу на довкілля;
- двосторонній діалог між ініціатором проєкту та зацікавленими сторонами, під час визначення наявності повної інформації для проведення оцінки впливу на довкілля;
- рішення з оцінки впливу на довкілля може бути частиною інтегрованого дозволу;
- вищими органами, відповідальними за проведення ОВД, є Земельний та Екологічний суди.

■ Канада

- можливість внесення зміни в певні умови провадження в Рішення з оцінки впливу на довкілля;
- залучення до оцінки впливу незалежних експертних груп;
- термін процедури оцінки впливів може становити до 1226 днів (близько 3,5 років);
- обов'язковий етап скринінгу з визначенням основних компонентів довкілля, що зазнають впливу, та оцінка величини цих впливів.

Аналізи підходів вищенаведених країн можуть бути використаними для подальших реформ національного підходу до оцінки впливу на довкілля.

Особливості у підходах оцінки впливу на довкілля

Україна	Англія	Німеччина	Польща	Швеція	Канада
Самостійність оцінки впливу на довкілля					
Окрема процедура, рішення є дозвільним документом	Інтегрована в іншу процедуру, рішення не є дозвільним документом	Інтегрована в іншу процедуру, рішення не є дозвільним документом	Окрема процедура, рішення є дозвільним документом	Окрема процедура, рішення є дозвільним документом	Окрема процедура, рішення є дозвільним документом
Тривалість процедури					
Умовна мінімальна тривалість становить 72 дні	Умовна мінімальна тривалість становить 142 дні	Не встановлені крайні терміни та залежить від дозвільного документу, який отримується (наприклад, процедура отримання дозволу на викиди триває до 7 місяців)	Умовна мінімальна тривалість становить 60 днів	Не встановлені крайні терміни	Умовна мінімальна тривалість становить 1440 днів
Орган, відповідальний за проведення ОВД					
Міндовкілля та обласні Департаменти обласних держадміністрацій	Місцеві органи планування та державний секретар	Залежить від дозвільного документу, який отримується від місцевих органів влади округу до центральних органів влади	Уповноважений орган залежить від категорії та особливостей проекту від органів на рівні гміни, міста до рівня центральних органів влади	Земельний та Екологічний суд, Делегації екологічної оцінки Повітової адміністративної ради	Агентство Канади з оцінки впливів та органи федеральних земель
Індивідуальний скринінг					
Не використовується	Використовується	Використовується, два типи	Використовується	Використовується	Використовується
Участь громадськості в процедурі ОВД					
Можлива участь у двох етапах, на ранній стадії участь під час визначення обсягу дослідження та на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь у двох етапах, на ранній стадії участь під час визначення обсягу дослідження та на стадії обговорення Звіту з ОВД	Можлива участь у двох етапах, на ранній стадії участь під час визначення обсягу дослідження та на стадії обговорення Звіту з ОВД